

NOUT WELLINK
(geb. 27 augustus 1943)

- 1970-1982**
Werkzaam bij Ministerie van Financiën
- 1982-1997**
Directielid DNB
- 1997-2011**
President DNB
- 1999-2011**
Lid raad van bestuur ECB
- 2002-2006**
Voorzitter BIS
- 2012 - heden**
Lid raad van bestuur Bank of China

die de nadelen ondervinden van het beleid.

Een negatieve rente zet ook aan tot creatief gedrag. Geld hebben kost geld, dus loont het om rekeningen zo snel mogelijk te betalen en facturen later te innen. Het Zwitserse kanton Zug heeft burgers al verzocht om de verschuldigde belasting zo laat mogelijk te betalen.

Voor economen is het lastig omgaan met een negatieve rente, die volgens de theorie geen compensatie kan zijn voor de risico's van een belegging. Voormalig voorzitter van de Federal Reserve, het stelsel van Amerikaanse centrale banken, Alan Greenspan noemt de negatieve rente niet productief. Tegen zakenzender Bloomberg gaf hij aan dat er verstoringen plaatsvinden en dat kapitaal verkeerd wordt gebruikt. Daarnaast zijn volgens Greenspan de investeringen in kapitaal

nulpunt geen absoluut minimum meer is, begeeft men zich op onbekend terrein. De bedoeling is dat banken gestimuleerd worden om meer uit te lenen, maar dat kan anders uitpakken. Een lage of negatieve rente voor spaarders kan ervoor zorgen dat zij de hypotheek gaan aflossen of zelfs extra gaan sparen, omdat spaardoelen niet worden gehaald. Ook is er het gevaar dat zij geld van de rekening halen. Dat vreet het verdienmodel van de banken aan.

Zwitserse banken reageerden hierop door niet de spaarrente verder te verlagen, maar juist de hypotheekrente te verhogen. Zo zijn het niet alleen spaarders, maar ook andere consumenten

ondergemiddeld, omdat er onzekerheid is over de toekomst.

HELIKOPTERGELD

Om ervoor te zorgen dat nieuw gecreëerd geld niet blijft hangen in het financiële systeem, maar bij de bevolking terecht komt, gaan er geluiden op voor zogeheten helikoptergeld. Een bekende econoom stelde ooit dat een centrale bank in het uiterste geval, als gedachte-experiment, geld vanuit een helikopter over het land kan uitstrooien. Dan zal vanzelf consumentenprijsinflatie ontstaan. De hoofdeconoom van de ECB, Peter Praet, haalde het idee al aan.

Hoe sympathiek het ook klinkt om iedereen bijvoorbeeld 1000 euro te geven, die maatregel heeft een prijs. Het geld komt uit het niets, er gaat geen productie van goederen of levering van diensten aan vooraf. Dat betekent dat de eersten die met het nieuw gecreëerde geld naar de winkels gaan, waarschijnlijk nog de oude prijzen zien. Snel daarna verhoogt de winkelier de prijzen. Immers, steeds meer mensen geven het geld uit en bieden tegen elkaar op. De mensen die het geld als laatste uitgeven, krijgen te maken met hogere prijzen, of in het ergste geval, lege winkelschappen.

In de basis strandt helikoptergeld op een economische wetmatigheid. Een actie lokt een reactie uit. Die heeft niet altijd direct zichtbaar te zijn. Zo worden pijn en vreugde ongelijk verdeeld. Geld kan uit de lucht komen vallen, welvaart niet.